

جهان بدون معرفت سرشار از زشتی می‌شود/ سرپرنامه بداهه‌گویی می‌کنیم

غلامحسین ابراهیمی دینانی روز گذشته در مراسم رونمایی از مجموعه کتابهای برنامه «معرفت» در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران گفت: جهان بدون «معرفت» سرشار از ظلمت و زشتی می‌شود.

غلامحسین ابراهیمی دینانی روز گذشته در مراسم رونمایی از مجموعه کتابهای برنامه «معرفت» در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران گفت: جهان بدون «معرفت» سرشار از ظلمت و زشتی می‌شود.

به گزارش خبرنگار مهر، صبح روز گذشته 20 اردیبهشت، در تالار گفت و گو سرای اهل قلم دو جلد از مجموعه کتاب های برنامه تلویزیونی «معرفت» با حضور غلامحسین ابراهیمی دینانی و اسماعیل منصوری لاریجانی رونمایی شد.

در مراسم رونمایی دو جلد از مجموعه کتاب‌های برنامه تلویزیونی «معرفت» علاوه بر غلامحسین ابراهیمی دینانی میهمان و اسماعیل منصوری لاریجانی کارشناس مجری این برنامه، مهدی فضائی، مدیرعامل انتشارت سروش که ناشر مجموعه کتاب‌های این برنامه است، هم حضور داشت.

فضائی که مدیریت نشست هم به عهده داشت در ابتدای جلسه گفت: بعضی از برنامه‌های رادیو و تلویزیون به اندازه‌ای جذاب هستند که قابلیت آن را دارند از طریق انتشار کتاب، دوباره بازتولید و بازپخش شوند خصوصا که مانایی کتاب، قابل مقایسه با رادیو و تلویزیون نیست.

وی ادامه داد: در انتشارات سروش بخشی را با نام کتاب- رسانه راه‌اندازی کردیم که در این بخش برنامه‌های تلویزیونی که قابلیت کتاب شدن را داشته باشند، در قالب یک اثر مکتوب منتشر می‌کنیم. برنامه «معرفت» هم یکی از این برنامه هاست که کار انتشار آن از حدود یک سال پیش آغاز شده و قرار است که در سال جاری هم 4-5 عنوان دیگر هم از این مجموعه منتشر شود، لذا انتشار این کتاب ها دامنه‌دار خواهد بود.

مدیرعامل انتشارات سروش در پایان سخنانش به دلایل جذابیت این برنامه اشاره کرد و گفت: برنامه معرفت در حال حاضر جزو یکی از بهترین برنامه‌های «گفت و گو محور» صدا و سیما است که با وجود گذشت حدود هفت سال از این برنامه، کیفیت آن هنوز افت نکرده و مخاطبان خود را حفظ کرده است؛ یکی از دلایل حفظ مخاطب هم ثابت بودن میهمان و مجری است چون در بسیاری از برنامه‌های گفت و گو محور کارشناسان و میهمانان به سرعت تغییر می‌کنند. علاوه براین گفتار و کلام استاد دینانی هم در جذب مخاطب تاثیر مستقیم دارد.

غلامحسین ابراهیمی دینانی، فیلسوف، متفکر و نویسنده ایرانی دیگر سخنران این جلسه بود که در ابتدای سخنانش به بررسی نام برنامه معرفت پرداخت و گفت: بعضی از مواقع نام‌ها از آسمان می‌آیند، نام این برنامه هم جزو این دسته از نام هاست و انتخاب مناسبی هم بوده است البته من نام برنامه را انتخاب نکردم ولی هرکسی انتخاب کرده، انتخاب خوبی بوده است. با معرفت باید درباره معرفت سخن گفت، چون غیرمعرفت نمی‌تواند درباره معرفت حرف بزند. اگر گوینده معرفت اهل معرفت باشد یعنی معرفت از معرفت می‌آید.

وی در خصوص جایگاه معرفت در عالم توضیح داد: اگر معرفت و شناخت در عالم نباشد، دنیا را ظلمت، ابهام و تاریکی می‌گیرد. معرفت از دیدن آغاز می‌شود تا عقل. به عبارتی اگر بخواهیم درباره معادل فارسی واژه معرفت حرف بزنیم باید گفت شناخت از دیدن و حس کردن آغاز می‌شود و به تعقل می‌رسد، پس عالم بدون معرفت چیزی نخواهد داشت. سراغ معرفت را باید از خود معرفت گرفت چون هیچ حرکتی بدون معرفت صورت نمی‌گیرد حتی حرکت موج دریا، باد و ... هم بدون معرفت امکانپذیر نیست.

چهره ماندگار فلسفه همچنین درباره رابطه میان عقل و معرفت افزود: معرفت ثمره عقل است چون عقل همواره فعال است و هرچیزی متوقف می‌شود الا عقل، بنابراین عقل، معرفت می‌زاید و شناخت از عقل می‌آید به عبارتی معرفت از تحول عقل زائیده می‌شود.

وی ادامه داد: در مورد عقل در زندگانی باید گفت که دو نوع عقل داریم: عقل غربی یا سودانگار که محاسبه گر و نقطه آغاز آن مربوط به دوره دکارت یعنی 400 سال پیش است اما عقل دیگری که به آن عقل الهی یا معنوی می‌گویند عقلی است که سود و زیان را می‌فهمد ولی گرفتارش نمی‌شود و به معرفت و معنویت بیشتر توجه می‌کند. نکته مهم این است که نمی توان گفت کدام نوع عقل خوب است و کدام بد بلکه باید هردوی آنها را با هم داشته باشیم و از یکی به دیگری سیر کنیم، باید از خدا بخواهیم هردوی این عقل‌ها را به ما بدهد.

دینانی در پاسخ به سوال فضائی مبنی براینکه چه کنیم که جامعه دارای معرفت شود پاسخ داد: هرچیزی احتیاج به تمرین دارد، تفکر و اندیشیدن هم مثل سایر موارد به تمرین احتیاج دارد و این تمرین از طریق نوشتن و خواندن کتاب های محتوا امکانپذیر است، اما متأسفانه در حال حاضر کمتر کتابی نوشته می شود که در آن تفکر وجود داشته باشد به همین خاطر نسل جوان تبیل می‌شوند. لذا افراد باید در انتخاب کتاب دقت کنند و کتابی تهیه کنند تا به آنها تفکر را یاد بدهد نه اینکه صرفا جنبه سرگرمی داشته باشد. یکی از گرفتاری‌های دنیای امروز همین سرگرمی است که باید دیدگاهمان عوض شود و بجای سرگرمی

کمی برای تفکر ارزش قائل باشیم تا فکر کردن در جامعه جا بیفتد.

این فیلسوف ایرانی در ادامه به «عقل و عشق در حریم عاشورا» که عنوان اولین جلد از مجموعه کتاب‌های برنامه «معرفت» است پرداخت و گفت: بشر از ابتدا انس گرفته که عقل و عشق را از یکدیگر جدا ببیند که این موضوع هم درست است هم نادرست؛ عقل بازاری و سودانگاری که پیش از این به آن اشاره شد عشق نیست ولی عقل باطنی عین عشق است و اگر عقل نباشد، عشق بیهوده است چون عشق بدون درک و فهم در حد یک غریزه حیوانی است با این تفاسیر، عاشورا یک صحنه عاشقانه است. همه زیبایی‌ها پشتشان عقلانیت است و جایی که عقلانیت و حکمت نباشد زشتی و نازیبایی بوجود می‌آورد به همین دلیل حضرت زینب درباره واقعه عاشورا گفتند: «هیچ چیز جز زیبایی ندیدند».

دینانی در خصوص اینکه روال صحبت‌ها و پرسش و پاسخ‌ها در برنامه به چه صورت است، گفت: نه من از قبل برنامه می‌دانم چه می‌خواهم بگویم نه آقای لاریجانی می‌داند می‌گوید که موضوع برنامه چیست و چه چیزهایی باید به یکدیگر بگوییم به عبارتی مثل بداهه نوازان موسیقی ما هم سربرنامه بداهه‌گویی می‌کنیم. نکته جالب هم اینکه بنده در ابتدا قرار بود فقط در یک برنامه بیایم ولی استقبال و علاقه مردم به آگاهی من را در برنامه نگه داشت و موجب شد در تمام این سال‌ها در این برنامه تلویزیونی ماندگار شوم.

اسماعیل منصوری لاریجانی، محقق و نویسنده آثار حوزه معرفت و کارشناس مجری برنامه «معرفت» در ادامه این نشست گفت: بدلیل اینکه 10-15 برنامه اول «معرفت» با موضوع عاشورا پخش شد، اولین جلد از این مجموعه به عاشورا اختصاص دارد که پس از آن به سراغ سایر موضوعات برنامه هم می‌رویم و قصد داریم نهضت چاپ این کتاب‌ها را ادامه بدهیم و همچنین امیدواریم به‌زودی شاهد انتشار دائره‌المعارف حکمت و معرفت توسط انتشارات سروش باشیم که به نوعی مکمل برنامه ما هم به شمار می‌آید.

لاریجانی افزود: متأسفانه امروزه معرفت‌ها در سایه سیاسی‌بازی‌ها، مذهبی‌گری‌ها و گروه‌بازی‌گم شده است و ما تلاش می‌کنیم در این برنامه کم‌کم معرفت را از زیرسایه این عوامل دربیآوریم و درباره معرفت واقعی سخن بگوییم.

وی ادامه داد: روال انتشار این کتاب‌ها به این صورت است که برنامه‌های انتخاب شده پیاده‌سازی و سپس ویراستاری می‌شوند که در طی این ویراستاری‌ها نکاتی که در برنامه از قلم افتاده هم اضافه و تکمیل می‌شود و در پایان هم منابع و پاورقی‌ها را کامل می‌کنیم و در مجموع می‌توان گفت محصول نهایی برنامه معرفت که به صورت کتاب منتشر می‌شود با برنامه‌های پخش شده متفاوت است و آثار منتشرشده لزوماً همان چیزهایی نیستند که در برنامه پخش شدند لذا علاقمندان و طرفداران برنامه به داشتن سی‌دی برنامه‌ها اکتفا نکنند.

کارشناس مجری برنامه «معرفت» در خصوص علاقه مخاطبان این برنامه توضیح داد: اصلی‌ترین اتفاقی که در مدت زمانی که برنامه پخش شده رخ داده این است که زبان گفتمان بین ما و بینندگان منعقد شده، زبانی که به نوعی زبان محرمیت بین ما و بینندگان است و خوشبختانه در طی بررسی‌هایی که هر 6 ماه یکبار درباره برنامه انجام می‌شود مشخص شده که تعداد مخاطبان برنامه افت نداشته‌اند و خوشبختانه روز به‌روز هم رو به اوج هستیم خصوصاً که اخیراً به مخاطبان برنامه، مخاطبان خارجی هم اضافه شده است. همین موضوع باعث شده تا سیاستگذاری‌ها و طرح موضوعات را به عهده مخاطب بگذاریم و براساس خواسته و سلیقه آن برنامه را پیش ببریم.

لاریجانی در پایان به ذکر چند نمونه از خصوصیات دینانی پرداخت و گفت: بنده از سال 1362 شاگرد استاد دینانی بودم و پیش‌زمینه‌آشنایی با ایشان را داشتم، داشتن ذهن جوان و پویا آن هم در سن 80 سالگی، قدرت گفتمان عالی، تسلط ایشان به آیات و احادیث که جزو ساختارهای اصلی برنامه است و صداقت و صراحت کلام ایشان همگی موجب شده تا این برنامه جزو برنامه‌های پربیننده قرار بگیرد. بنده توصیه می‌کنم کسانی که اهل نقد و نقادی هستند، آداب نقد را از استاد دینانی یاد بگیرند چون مردم فطرتاً انسان‌های صادق را دوست دارند.

دو جلد از مجموعه بیست‌جلدی کتاب‌های برنامه «معرفت» شامل دیدگاه‌های فلسفی غلامحسین ابراهیمی دینانی درباره موضوعات مختلف با تدوین و تحقق اسماعیل منصوری لاریجانی در بیست و هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران رونمایی شد. «عقل و عشق در حریم عاشورا» عنوان اولین جلد از این مجموعه آثار است. مسئولیت انتشار این مجموعه آثار به عهده انتشارات سروش است.